

Personele regelingen

infectiepreventie voor en door medewerkers

Werken in een ziekenhuis is als werken in een kleine samenleving op zich. Een samenleving waar mensen dicht op elkaar leven. Waar voor onderzoek, behandeling en verpleging veel contact tussen mensen is. Dat brengt risico's met zich mee. Risico's voor de gezondheid van zowel medewerkers als patiënten. De kans op een besmetting is helaas niet volledig uit te sluiten, door een prik-, spat-, bijt- of snijaccident of omdat een patiënt een besmettelijke aandoening heeft.

Afdeling infectiepreventie

Het doel van de afdeling infectiepreventie is om zowel patiënten als medewerkers op zodanige wijze te beschermen dat de kans om een ziekenhuisinfectie te krijgen zo klein mogelijk is. Om medewerkers inzicht te geven in de regels en procedures die hierop betrekking hebben, zijn er infectiepreventieprotocollen opgesteld. Deze protocollen zijn te vinden in het kwaliteitsportaal KIS. De afdeling infectiepreventie is verantwoordelijk voor het infectiepreventiebeleid binnen ZGT. Deze afdeling bestaat uit artsen microbioloog en deskundigen infectiepreventie. De deskundigen infectiepreventie geven gevraagd en ongevraagd advies binnen ZGT. Zij hebben contact met nagenoeg alle disciplines in het ziekenhuis.

De werkzaamheden van de afdeling infectiepreventie zijn onder andere:

- Voorlichting en onderwijs
- Interventie bij (beginnende) uitbraken (outbreakmanagement)
- Registratie van (ziekenhuis)infecties
- Kwaliteitsbewaking
- Beleidsontwikkeling
- Onderzoek

Basishygiëne

In het ziekenhuis is de kans op het overbrengen van (resistente) micro-organismen tussen medewerkers en patiënten vele malen groter dan buiten het ziekenhuis. Essentieel is dat alle medewerkers, die contact hebben met patiënten, hygiënisch werken. Wanneer bepaalde besmettelijke of bijzonder resistente micro-organismen (BRMO) aanwezig zijn, is het van groot belang verspreiding te voorkomen. Het is natuurlijk niet mogelijk om van iedere patiënt of medewerker te weten of hij of zij dergelijke micro-organismen bij zich heeft. Gelukkig geldt voor veel micro-organismen dat zorgvuldige inachtneming van de basishygiëne voldoende is om verspreiding te voorkomen. Dit betekent wel dat iedere medewerker zelf verantwoordelijk is om de basishygiëne altijd na te leven. Zie protocol Basishygiëne.

Persoonlijke hygiëne en dienstkleding

De aard van de werkzaamheden in het ziekenhuis brengt met zich mee dat er eisen gesteld moeten worden om de veiligheid van de medewerker en de patiënten te kunnen waarborgen. De persoonlijke hygiënemaatregelen gelden voor iedereen die werkt met patiënten en/of patiëntenmaterialen, geneesmiddelen en voedsel. In het algemeen geldt:

Handen

- Draag nagels kort geknipt, schoon en verzorgd;
- Draag geen nagellak, kunstnagels incl. acryl/gel-nagels is niet toegestaan.

Haren/baarden en snorren

- Hoofdhaar dient schoon en verzorgd te zijn;
- Het hoofdhaar is kort, opgestoken of bijeengebonden;
- Het haar wordt zo gedragen dat het niet in contact kan komen met (de omgeving van) de patiënt/ patiëntenmateriaal of de voorkant van de dienstkleding;
- Baarden en snorren moeten schoon, verzorgd en kortgeknipt zijn;
- Bij invasieve ingrepen moeten de haren, baard en/of snor volledig afgedekt zijn;
- Er is geen bezwaar tegen het dragen van hoofddoekjes in de zorg, zie voor het gebruik en de wasvoorschriften het protocol Persoonlijke hygiëne.

Sieraden

- Het dragen van onderarm en handsieraden zoals ringen, armbanden en polshorloges in combinatie met dienstkleding zijn verboden;
- Het dragen van gladde oorknopjes is geoorloofd;
- Het dragen van een halsketting die in het werkveld terecht kan komen of de patiënt kan raken is niet toegestaan;
- Het dragen van keycards is niet toegestaan;
- Bij het dragen van de ID-kaart let men erop dat deze niet in het werkveld hangt of de patiënt raakt.

Dienstkleding

- Trek dagelijks schone dienstkleding aan;
- Draag dienstkleding gesloten;
- Lange mouwen van eigen kleding dienen te worden opgerold tot onder de mouwen van dienstkleding;
- Dienstkleding zoals de lange witte jas die over eigen kleding wordt gedragen bedekt de eigen kleding tot kniehoogte;
- Over dienstkleding mogen geen persoonlijke kleding, zoals truien, vesten, sjaals, sieraden worden gedragen;
- Met ruimtegebonden werkkleding mag men niet buiten de werkruimte komen;
- Verontreinigde dienstkleding wordt direct vervangen door schone dienstkleding;
- Alle dienstkleding wordt via ZGT gewassen;
- Dienstkleding mag alleen binnen ZGT-terrein gedragen worden, dus niet buiten het ziekenhuis.

Eten en drinken op de afdeling

- Medewerkers eten of drinken niet in ruimtes waar patiëntencontact plaatsvindt of waar wordt gewerkt met patiëntenmateriaal.

Mobiele communicatiemiddelen

- Met mobiele communicatiemiddelen worden zowel een toetsenbord, smartphone, tablet, ed. bedoeld als ook instructiekaartjes of boekjes.
- Gebruik bij voorkeur geen mobiele communicatiemiddelen tijdens patiëntgebonden werkzaamheden. Indien dit toch noodzakelijk is dient ten allen tijde handhygiëne plaats te vinden:
 - als het patiëntencontact weer wordt hervat
 - voordat een nieuw patiëntencontact wordt aangegaan

Handhygiëne (handenreiniging of handdesinfectie)

Op de huid van de mens komen vele micro-organismen voor, de zogenaamde vaste huidflora. Deze huidflora is noodzakelijk voor een gezonde huid. Daarnaast kan men door de werkzaamheden in het ziekenhuis tijdelijke micro-organismen oppikken. Hieronder bevinden zich veel ziekteverwekkers. Deze kunnen bij patiëntencontacten makkelijk overgedragen worden en ziekenhuisinfecties veroorzaken. Om deze overdracht te voorkomen moet handhygiëne toegepast worden. Handdesinfectie met huidvriendelijke handalcohol is de meest effectieve manier. Bij zichtbare verontreiniging, als de handen plakkerig aanvoelen en na toiletbezoek dienen de handen altijd te worden gewassen met water en zeep. Voor de juiste toepassingsindicaties verwijzen we naar het protocol Handhygiëne. Handhygiëne kan alleen goed plaatsvinden als er geen ringen, armbanden en polshorloges worden gedragen.

Meldingsplicht

Bij bepaalde situaties en infecties bent u verplicht die bij uw leidinggevende te melden. Zie protocol Melding infecties bij medewerker voor de volledige lijst. Uw leidinggevende zal dan overleggen met de afdeling infectiepreventie en/of de bedrijfsarts of uw werkzaamheden tijdelijk aangepast of onderbroken moeten worden.

Deze infecties of situaties zijn o.a.:

- Ooginfecties / conjunctivitis;
- Diarree (dunne ontlasting, vaker dan 3 maal daags);
- Infectieziekten, die gepaard gaan met huiduitslag en/of blaasjes;
- Infectieuze huidaandoeningen zoals:
 - Wondroos, nagelbedontsteking en nattend eczeem.

Isolatiemaatregelen

Voor een aantal micro-organismen (bijv. BRMO) zijn, naast de basishygiëne, extra maatregelen nodig. In HiX staat bij deze patiënten een icoon rechts boven in het scherm. Isolatiemaatregelen staan daar maar ook onder isolatie-indicaties op het voorblad van de patiënt vermeld.

De isolatie wordt ingesteld door de medisch specialist of verpleegkundige, eventueel in overleg met de deskundige infectiepreventie.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van isolatiekaarten waar de soort isolatie en aan- en uitkleedprocedure op staat vermeld. Het instellen en opheffen van een isolatie gebeurt door verpleegkundigen en artsen en worden geaccordeerd door deskundigen infectiepreventie.

Vragenlijst infectiepreventie

Als u bij ons komt werken, moet u een vragenlijst infectiepreventie invullen. Op deze vragenlijst wordt u gevraagd naar de vaccinaties die u al heeft gehad. Ook wordt u gevraagd naar andere risicofactoren, bijvoorbeeld of u recent in een buitenlands ziekenhuis opgenomen bent geweest of gewerkt heeft. Door een deskundige infectiepreventie wordt vastgesteld wat er gedaan moet worden. Denk aan een Hepatitis B-vaccinatie, een MRSA screening of bijvoorbeeld een TBC-controle.

Bepalend bij deze controle is ook, of u in een Hepatitis B risicolopende functie of risicovormende functie komt werken. Als dit laatste het geval is, dan gelden er strengere regels inzake het Hepatitis B virus. Deze regels zijn bedoeld om bij risicovormende handelingen de patiënt te beschermen tegen een mogelijke besmetting. Pas als duidelijk is wat uw vaccinatiestatus is en als eventuele vaccinaties zijn gegeven of gestart, krijgt u de arbeidsovereenkomst aangeboden.

Vaccinatiebeleid

Iedereen moet veilig kunnen werken. Daar kunt u zelf veel aan doen. Door u te houden aan de voorschriften en uw gezonde verstand te gebruiken. Soms is dat niet voldoende en moet er meer gedaan worden. Dat moet als u bij het werk direct contact heeft met patiënten of een kans loopt in aanraking te komen met lichaamsvloeistoffen, waaronder bloed. U heeft dan een groter risico op het oplopen van een besmettelijke ziekte. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Hepatitis B virus.

Daarom zijn er afspraken gemaakt om deze risico's zo klein mogelijk te maken. Voorbeelden van deze afspraken zijn het beschermen van medewerkers door een vaccinatie of afspraken over hoe u moet handelen als u zich toch prikt aan een gebruikte naald. Voor het volledige beleid zie het protocol Infectieziekten en vaccinaties, medewerkers beleid in relatie tot.

Eén van de afspraken is: als u bij ons werkt, moet u tegen een aantal infectieziekten beschermd zijn. Dat betekent soms dat u een vaccinatie nodig heeft en dat een aantal controles gedaan moeten worden. Daarom is het van belang om bij in dienst treden de vragenlijst infectiepreventie goed in te vullen en retour te sturen. Dit houdt in dat:

- Iedereen die een kans heeft in contact te komen met bloed of andere lichaamsvloeistoffen gevaccineerd moet zijn tegen het Hepatitis B virus.
- Van iedereen die gevaccineerd is tegen het Hepatitis B virus bekend moet zijn of er voldoende antistoffen in het bloed zitten.
- Bij medewerkers die in een zogeheten risicovormende functie werken en die onvoldoende antistoffen tegen het Hepatitis B virus hebben, bepaald moet worden of hij of zij zelf geen drager is.
- Alle nieuwe medewerkers die contact hebben met patiënten worden bij in diensttreding geïnventariseerd op het risico op besmetting met MRSA en tuberculose (TBC).

Deze controles of vaccinaties zijn ook nodig voor alle medewerkers die niet in loondienst zijn en bijvoorbeeld stagiaires en uitzendkrachten.

Preventie van bloed overdraagbare aandoeningen (BOA)

Om de kans op besmetting met Hepatitis B-virus (HBV), Hepatitis C-virus (HCV), het Humaan Immunodeficiency Virus (HIV) en andere bloed overdraagbare virussen zo klein mogelijk te maken is het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met:

- Bloed;
- Lichaamsvloeistoffen;
- Uitscheidingsproducten.

Let op: óók diegenen die gevaccineerd zijn tegen het Hepatitis B virus dienen deze voorzorgsmaatregelen in acht te nemen. De Hepatitis B-vaccinatie biedt geen bescherming tegen HIV, HCV en andere bloed overdraagbare virussen. Indien u direct contact heeft gehad met bovengenoemde vloeistoffen, dient u de huid goed te wassen met overvloedig water en daarna te desinfecteren met een huiddesinfectans.

Accidenteel bloedcontact

Indien sprake is van een prik-, snij-, bijt- of spataccident neemt u zo spoedig mogelijk, via uw leidinggevende, contact op met de deskundige infectiepreventie. Voor uitgebreide informatie over de handelswijze bij accidenteel bloedcontact verwijzen wij u naar het protocol Accidenteel bloedcontact.

Tot slot

Deze folder is een korte introductie van het infectiepreventie- c.q. vaccinatiebeleid van ZGT. Heeft u hierna nog vragen, dan kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met één van de deskundigen infectiepreventie, via infectiepreventie@zgt.nl of 088 708 32 32.

Met specifieke vragen over het vaccinatiebeleid kunt u ook contact opnemen met de bedrijfsarts.